

Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski

Al. Powstańców Wielkopolskich 18, 63-400 Ostrów Wielkopolski

UZASADNIENIE

**zawierające informacje o udziale społeczeństwa
w postępowaniu**

do

Aktualizacji

**Programu ochrony środowiska
dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski
na lata 2014 – 2017 w perspektywie
na lata 2018 – 2021**

1. Podstawa formalno - prawna

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. 2013, poz. 1232 z późn. zm.) organ wykonawczy gminy, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz.U. 2013, poz. 1235) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska. Wspomniana ustawa w art. 42 ust. 2. nakłada również obowiązek dołączenia do przyjętego dokumentu „Uzasadnienia” zawierającego informację o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

2. Informacja o udziale społeczeństwa w postępowaniu

Dnia 20 maja 2014 r., zgodnie z art. 39, 40, 41 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2013, poz. 1232 z późn. zm.) Prezydent Miasta Ostrowa Wielkopolskiego podał do publicznej wiadomości informację, o przystąpieniu do opracowania projektu dokumentu pn. „Aktualizacja Programu ochrony środowiska dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2014 – 2017 w perspektywie na lata 2018 - 2021”. Ogłoszenie w tej sprawie zostało umieszczone na tablicy ogłoszeń, na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta oraz w prasie.

Prezydent Miasta podał do publicznej wiadomości informację o możliwości zapoznania się z projektem „Aktualizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2014 – 2017 w perspektywie na lata 2018 - 2021 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko”, oraz o możliwości, sposobach i terminie składania wszelkich uwag i wniosków w przedmiotowej sprawie. W dniach od 23.05.2014 r. do 12.06.2014 r. przeprowadzone zostały konsultacje społeczne projektu w/w dokumentu. Tym samym został zapewniony 21-dniowy termin na zapoznanie się z dokumentami i możliwość składania uwag i wniosków.

W czasie trwania konsultacji do Prezydenta Miasta Ostrowa Wielkopolskiego dnia 6 czerwca 2014r. wpłynęło pismo z uwagami i wnioskami do przedłożonego Programu.

Poniżej przedstawiono stanowisko Wykonawcy, zaakceptowane przez Prezydenta Miasta do zgłoszonych uwag.

WNIOSEK:

1. *Ze względu na ważne funkcje przyrodnicze zieleni dla miasta i potrzeby społeczne wnioskuję o wzmocnienie struktury przyrodniczej miasta poprzez:*
 - a) *Zwiększenie ilości ogrodów i parków dostępnych publicznie*
 - b) *Przeznaczenie terenu zielonego znajdującego się w dzielnicy Pruślin-Zameczek (ul. Grabowska, teren powojkowy) dla funkcji parku miejskiego, wyłączenie tego obszaru spod zabudowy mieszkaniowej, usługowej, przemysłowej i innych zmniejszających powierzchnię zadrzewień*
 - c) *Zwiększenie ilości nasadzeń drzew i krzewów liściastych rodzimych, również wzdłuż szlaków komunikacyjnych (istotne m.in. dla jakości powietrza)*
 - d) *Zwiększenie dbałości o istniejące formy zadrzewień i zakrzewień, w tym: zmniejszenie ilości usuwanych drzew i krzewów, niedopuszczenie do dalszych zbyt intensywnych cięć (prowadzonych w ramach tzw. pielęgnacji zieleni), niedopuszczanie do zbyt częstego obecnie usuwania drzew przydrożnych.*

ODPOWIEDŹ:

Ad 1a) Zapisy obejmujące zachowanie ważnych funkcji przyrodniczych zieleni dla miasta oraz zaspokajanie potrzeb społecznych poprzez wzmocnienie struktury przyrodniczej, o które postulowano zawarte zostały w przedmiotowym Programie ochrony środowiska, w rozdziale 5.1, w formie celów, działań o następującej treści:

Cele średniookresowe

- 1) Zachowanie i rewitalizacja pozostałości naturalnego krajobrazu z właściwą dla niego bioróżnorodnością.
- 2) Pielęgnacja terenów zielonych na terenie miasta, w tym odnowa nasadzeń drzew i krzewów.
- 3) Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych.

Kierunki działań

1. Organizacja ruchu turystycznego i rekreacyjnego oraz rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej uwzględniająca potrzebę ochrony przyrody.
2. Dbłość o przestrzeganie Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych na obszarach użytkowanych rolniczo.
3. Prowadzenie działań zachowujących trwałe użytki zielone, zadrzewienia śródpolne, oczka wodne, tereny podmokłe, miedze i mozaikowaty układ pól.
4. Zwiększanie zazielenienia terenów osiedlowych i sąsiedztwa ciągów komunikacyjnych.
5. Ustawiczne wzbogacanie i podtrzymywanie walorów estetycznych i krajobrazowych terenów zieleni urządzonej.
6. Łączenie zadań w zakresie ochrony i rekonstrukcji przestrzeni przyrodniczej z ochroną i rekonstrukcją obiektów zabytkowych oraz kształtowania krajobrazu.
7. Wzmocnienie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
8. Dostosowanie zasobów zieleni miejskiej do warunków siedliskowych z uwzględnieniem wymogu ochrony starych drzew.

9. **Utrzymanie ciągłości dolin rzek, jako elementów osnowy ekologicznej miasta, tworzenie nowych pasm zadrzewień wzdłuż cieków wodnych.**
10. **Rekultywacja obszarów zdegradowanych oraz ich właściwe zagospodarowanie.**
11. **Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody.**

Powyższe zapisy wskazują ważny kierunek polityki ekologicznej Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski. Kierunek ten stanowi kontynuację, tego rodzaju działań, określonych w innych dokumentach, w tym dokumentach planistycznych dla obszaru Miasta Ostrów Wielkopolski pn. Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2005 – 2013, który z kolei stanowi uszczegółowienie założeń Strategii Zrównoważonego Rozwoju Ostrowa Wielkopolskiego.

Jak wykazano powyżej treść postulatów wynikających z pisma została zawarta w przedmiotowym Programie ochrony środowiska. Nie jest zatem zasadne uwzględnienie powyższej uwagi.

Ad 1b) Zadania własne gminy, zgodnie z art. 7. ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 16/1990, poz. 95 z późn. zm.) obejmują w szczególności sprawy ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej. Planowanie przestrzenne (wraz z ochroną środowiska, przyrody i wód), należy do niezwykle ważnych zbiorowych potrzeb wspólnoty. Ład przestrzenny jest również nieodłącznym atrybutem konstytucyjnie gwarantowanego rozwoju zrównoważonego. W ustawie z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która zastąpiła ustawę z 1994 r., w art. 1, ust. 1 stwierdza się, że ład przestrzenny (i zrównoważony rozwój) są podstawą działań związanych z kształtowaniem polityki przestrzennej i z przeznaczaniem terenów oraz ustalaniem zasad ich zagospodarowania (zabudowy).

Mając powyższe na uwadze w przedmiotowym Programie, w rozdziale 4.3 zaproponowano uwzględnienie aspektu ekologicznego w planowaniu przestrzennym, poprzez określenie celu strategicznego i wskazanie kierunków działań.

Cele średniookresowe

Osiągnięcie coraz wyższego stopnia implementacji zasad zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Kierunki działań

Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w tym gminnego programu ochrony środowiska i opracowań ekofizjograficznych.

Przedmiotowy Program podkreśla wagę podejmowania działań polegających na uwzględnieniu aspektu ekologicznego w planowaniu przestrzennym. Miejskie zbiorowiska roślinne, naturalne lub zbliżone do naturalnych, mają duże znaczenie w kształtowaniu warunków życia mieszkańców miasta. Obszary te nie tylko mają wartość użytkowo-estetyczną, ale są siedliskiem bogatej fauny i flory. Do terenów zielonych w granicach Miasta Ostrowa Wielkopolskiego można zaliczyć: lasy i grunty leśne, parki, zieleńce, ogródki działkowe, zieleń przyuliczną i osiedlową, cmentarze i nieużytki. Komponenty te tworzą

łącznie zieloną przestrzeń publiczną, decydującą w wielkiej mierze o komforcie życia w mieście. Spełniają szereg podstawowych funkcji sanitarnych (ochronnych) i estetycznych: pochłaniają i neutralizują zanieczyszczenia, poprawiają mikroklimat miasta (regulując stosunki termiczno-wilgotnościowe i zapewniając cień), tworzą też bariery ochronne oraz podnoszą walory estetyczne kompozycji architektonicznych. Mając powyższe na uwadze, jak również zobowiązania Polski wynikające z celów Wspólnoty zawartych między innymi w dokumencie „Zrównoważona Europa dla lepszego świata: Strategia zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej”, w Programie ujęte zostały działania zmierzające do polepszenia stanu środowiska i jakości życia mieszkańców.

W dokumencie wskazano cele i kierunki działań. Nie wskazano jednak realizacji konkretnego zadania, o które wnioskowano, ponieważ zasady zagospodarowania przedmiotowego terenu zostały wcześniej określone w innych dokumentach – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwzględnienie powyższej uwagi nie jest zasadne.

Ad1 c,d) Drzewa i krzewy stanowią istotny składnik przyrody, czy też szerzej rzecz ujmując, środowiska. Aktualnie w okresie intensywnego rozwoju gospodarczego znaczenie zieleni, jest olbrzymie. Zieleń urządzona funkcjonuje dziś w pasach drogowych jako element ich wyposażenia. Z założenia ma zatem pełnić funkcje użytkowe względem pasa drogowego, a uwzględniając negatywne oddziaływania ruchu komunikacyjnego – także funkcje użytkowe względem przestrzeni sąsiadującej. Funkcje zieleni przydrożnej określa się w szczególności ze względu na: ochronę użytkowników drogi przed oślepieniem przez pojazdy nadjeżdżające z kierunku przeciwnego, ochronę drogi przed zawiewaniem i zaśnieżaniem, ochronę przyległego terenu przed nadmiernym hałasem, zanieczyszczeniem powietrza, wody i gleby. Jednak ze względu na nałożenie się skutków urządzania zieleni przydrożnej w okresach dość odległych w czasie, kiedy funkcje te były widziane zupełnie inaczej, a także skutek kompletnego nieprzystosowania aktualnie istniejącej infrastruktury drogowej do warunków istniejącego dziś ruchu komunikacyjnego – zieleń przydrożna oraz jej sposób urządzania staje się niezmiernie rosnącym problemem. Związane jest to z oczywistą kolizyjnością jej aktualnie przeważających form z postulatami wynikającymi z analiz zagrożeń dla ruchu drogowego oraz statystyki wypadków komunikacyjnych.

Należy jednak zaznaczyć, iż uwarunkowania prawne związane z ochroną tychże wartości regulują odrębne przepisy prawne. Podjęcie decyzji o usunięciu drzew wymaga przeprowadzenia odrębnej ścieżki uzyskania zezwolenia w tym zakresie.

Realizacja zadań zawartych w punkcie 1lit c i d jest uwzględniona w celach i kierunkach zadań przytoczonych w uzasadnieniu do punktu 1a.

WNIOSEK:

2. Ze względu na potrzebę ochrony różnorodności biologicznej, wnioskuję o wdrożenie sposobów ochrony grup zwierząt odnoszących duże straty w wyniku rozwoju sieci komunikacyjnej. Problem ten dotyczy m.in. płazów, masowo ginących na drogach w czasie wędrówek. Proszę o wdrożenie metod ich ochrony polegających m.in. na organizacji kompensacji przyrodniczej i układu przejść dla zwierząt. Wnioskuję ponadto o przedsięwzięcie działań ochronnych dla zwierząt przebywających i przemieszczających się w strefie planowanej obwodnicy miasta Ostrowa Wielkopolskiego.

ODPOWIEDŹ

Ad2) Ocena oddziaływania inwestycji przy przyjętych rozwiązaniach projektowych i koncepcyjnych na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego oraz na okoliczną ludność, z uwzględnieniem poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń określane jest na etapie ubiegania się przez Inwestora o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia poprzez opracowanie Raportu o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia. Sporządzenie Raportu jest elementem postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, które to postępowanie przeprowadza się w związku procedurą wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia. Zakres raportu obejmuje rozpoznanie i oszacowanie wartości środowiska naturalnego, stan zagospodarowania terenu, opis inwestycji, rozpoznanie źródeł i rodzajów uciążliwości i określenie wpływu obiektu na komponenty środowiska. Podstawę prawną udziału społeczeństwa w procedurze wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowi art. 79 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.), zgodnie z którym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach organ właściwy do jej wydania zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, w ramach którego przeprowadza ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Realizacja postulatu wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury. Rozwiązania chroniące środowisko są każdorazowo określone przez organ wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla konkretnej inwestycji, której decyzja dotyczy. Wprowadzenie w Programie ochrony środowiska ograniczeń/rozwiązań chroniących środowisko dla inwestycji, dla których rozwiązania takie zostały już określone (przez organ wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach) jest nieuzasadnione.

WNIOSEK:

3. Ze względu na problemy gospodarki wodnej i konieczność ochrony stref ujęcia wód komunalnych dla miasta Ostrowa Wielkopolskiego wnioskuję o wyłączenie tych stref i ich sąsiedztwa z jakichkolwiek form intensywnego zagospodarowania. Biorąc pod uwagę rozwój koncepcji Kolei Dużych Prędkości, wnioskuję o wyłączenie stref ochrony wód spod ewentualnych inwestycji kolejowych. Realizacja obecnego projektu rozwoju Kolei Dużych Prędkości (linia Warszawa-Poznań-Wrocław) przewidującej ciągi infrastruktury na terenie chronionym (chroniony zbiornik wód podziemnych) stanowiłby duże zagrożenie dla środowiska przyrodniczego miasta, gmin przyległych, a w szczególności dla ochrony wód i możliwości zaopatrzenia w wodę miasta Ostrowa Wielkopolskiego. Wobec powyższego, wnioskuję o podjęcie działań zabezpieczających obszar ochrony wód przed ewentualną presją lokalizacyjną.

ODPOWIEDŹ:

Ad 3) Dokumentacja hydrogeologiczna to specjalistyczne opracowanie, które powinno zawierać ustalenia warunków hydrogeologicznych w obszarze zasilania ujęcia, niezbędne do ustanowienia strefy ochronnej, a także uzasadnienie potrzeby ustanowienia strefy ochronnej i proponowane jej granice. W przypadku, kiedy ze względu na warunki hydrogeologiczne strefa ochronna może zostać ograniczona do terenu ochrony bezpośredniej, dokumentacja hydrogeologiczna powinna zawierać szczegółowe uzasadnienie, że ustanowienie takiej strefy zapewni konieczną ochronę ujmowanej wody. Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych wyznacza się na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej konkretnego ujęcia (art. 55 ust. 2 ustawy *Prawo wodne*).

Dokumentacja hydrogeologiczna powinna odpowiadać wymogom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2014 r. w sprawie dokumentacji hydrogeologicznej i dokumentacji geologiczno-inżynierskiej (Dz. U. z 2014 r., poz. 596), a przede wszystkim powinna zawierać ustalenia niezbędne do ustanowienia strefy ochronnej (w tym m.in. określenie warunków hydrogeologicznych i zdolności ochronnych nadkładu warstwy wodonośnej w całym obszarze zasilania ujęcia, analizę zmiany jakości wody oraz granice terenu ochrony pośredniej). Jeżeli dokumentacja hydrogeologiczna sporządzona dla ujęcia nie spełnia wymogów zawartych w ww. rozporządzeniu, należy opracować dodatek do dokumentacji. Aktualnie dodatek podlega zatwierdzeniu przez właściwy organ administracji geologicznej i stanowi podstawę do opracowania wniosku o ustanowienie strefy ochronnej.

Realizacja postulatu wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury. Strefę ochronną ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej. Zakazy, nakazy i ograniczenia na obszary, na których obowiązują są określone przez ww. organ. Regulacje zawarte w ww. akcie prawa miejscowego są uwzględniane na etapie tworzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wprowadzenie dodatkowych uregulowań innych niż określonych

przez właściwy organ wskazany w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej) jest nieuzasadnione.

PODSUMOWANIE:

Zapisy przedmiotowego Programu Ochrony Środowiska stanowią wytyczne dalszego kształtowania polityki ekologicznej miasta, określone na podstawie zidentyfikowanych problemów w zakresie ochrony środowiska. Dokument ma formułę otwartą, co oznacza, że będzie cyklicznie monitorowany oraz aktualizowany. Należy jednak podkreślić, że Program nie jest aktem prawa miejscowego, zatem zawarte w nim proponowane zadania nie są obligatoryjnie wymagane do realizacji, a powinny być traktowane jedynie, jako wytyczne do określenia zadań inwestycyjnych oraz pozainwestycyjnych.